

Uudet kansalaisvapauksien rajoitukset Venäjällä

SVS-webinaari 7.12.2022

Anastasia Asikainen

Jatkumo 2006 alkaneelle kehityskululle

Vuonna 2006 alkaneet lainsäädännölliset tiukennukset 'On Introducing Amendments to Certain Legislative Acts of the Russian Federation' – tiukennukset neljään jo olemassa olevaan lakiin koskien järjestöjen toimintaa

-> järjestöjen hankalampaa rekisteröityä, tiukennukset rahoitukseen ja byrokratian lisääntyminen

Tavoitteena 'värivallankumousten' leviämisen rajoittaminen

Ulkomaisten agenttien laki 2012

Paljon keskusteltu laki, joka vaati (venäläisiä) järjestöjä jotka 1. saavat ulkomaista rahoitusta ja 2. joiden toiminta voidaan määritellä poliittiseksi (epämääräinen) rekisteröityä ulkomaiseksi agentiksi

-> lisääntynyt byrokratia, pelon ilmapiiri, sakot ja painostus, järjestöjen maineen tahriminen, ulkomaisen vaikutuksen demonisoiminen

Laajentunut vuosi vuodelta. Aluksi vain järjestöt, nyt myös yksityishenkilöt ja mediat. Liittyy vahvasti myös joulukuun alussa kiristyneeseen lainsäädäntöön.

Miksi juuri 'ulkomainen agentti'?

Ei-toivottujen järjestöjen laki 2015

Suunnattu rajoittamaan ulkomaisten isojen järjestöjen (mm. Open society institute, Open Society Foundation, The National Democratic Institute) vaikutusta Venäjällä ja niiden kanssa tapahtuvan yhteistyön vähentämiseen

Ei-toivottujen järjestöjen toimintaan osallistumisesta maksimissaan kuusi vuotta vankeutta

Kesäkuusta 2021 lakia muutettiin niin, että järjestöt jotka tukevat rahallisesti ei-toivottuja järjestöjä listataan myös automaattisesti ei-toivotuiksi

Listalla kesäkuussa 2021 34 järjestöä, joista useimmat toimivat demokratian edistämisen puolesta

Muita järjestöjen toimintaa rajoittavia lakeja

Yleisiä kokouksia rajoittava lainsäädäntö

'Homopropagandalaki'

Ekstremismin vastainen lainsäädäntö

Datan kerääminen Venäjän kansalaisista helppoa, eikä säänneltyä

Yms.

Entä uusi lainsäädäntö?

Uusi lainsäädäntö jatkumoa aiemmalle – ei
sinänsä mitään uutta, mutta kiristää tilannetta
merkittävästi

Erityisesti keskeistä ulkomaisten agenttien lain
laajentuminen

Ulkomaisten agenttien laki 2.0

Neljä erillistä rekisteriä:

Järjestöt

Julkiset yhteisöt

Ulkomainen media

Yksityishenkilöt

Keskeistä on, että nämä tahot toimivat 'ulkomaisen vaikutuksen alaisena'

Listalle voi lisätä myös ulkomaalaisia henkilöitä, sekä ulkomaalaisia rakenteita Venäjällä, sekä venäläisiä toimijoita ulkomailla

Uudet lait lyhyesti

1. 282.4

Ekstremististen symbolien käyttäminen

Rangaistus: Maksimissaan neljä vuotta vankeutta

2. 284.1

Yhteistyö ei-toivottujen järjestöjen kanssa

Yhteistyö kielletty ei-toivottujen listalla olevien järjestöjen kanssa – koskien myös kansainvälisesti toimivia Venäjän kansalaisia

Rangaistus: Maksimissaan kuusi vuotta vankeutta

3. 280.4

Valtion turvallisuuden vaarantava toiminta

Jos henkilö ei seuraa valtion määräyksiä toimia valtion turvallisuuden mukaisesti, hänet voidaan rangaista maksimissaan 7 vuoden vankeuteen, sakkoja 2,5 miljoonaa ruplaa

4. 275.1

Salassa pidettävä yhteistyö ulkomaisten kanssa

Jos yhteyksistä ilmoittaa, tämä ei ole tuomittavaa. Keskeistä on, että yhteyksien tulee olla 'salaisia'.

Rangaistus: Maksimissaan 8 vuotta vankeutta, sakko maksimissaan 1 miljoona ruplaa.

5. 208

Osallistuminen sotaan vihollisen puolella 'ilman maanpetturuutta'

Jos osallistuu mihin vain konfliktiin missä Venäjällä on intressejä. 'Venäjän intressit' poliittisia ja muuttuvia.

Rangaistus: Maksimissaan 20 vuotta vankilassa, sakko maksimissaan 500 tuhatta ruplaa.

6. 276

Tiedon kerääminen ja jakaminen viholliselle

Rangaistus: 20 vuotta vankilassa

Keskeisiä nostoja

Uusien lakien vaikutus (vankeus, sakot) enemmänkin venäläisiin toimijoihin, ei ulkomaalaisiin

Lait eivät enää suoranaisesti koske järjestöjä kuten aiemmin, vain kaikkia jotka haluavat ilmaista eriävän mielipiteen ja toimivat (sitien) 'ulkomaisen vaikutuksen alaisena

Venäläisten toimijoiden näkökulmasta työskentely ulkomaisten tahojen kanssa erittäin riskialtista - järjestöyhteistyö on tehty erittäin vaaralliseksi

Venäjän viranomaisilla laaja lakiarsenaali, jonka perusteella he voi tuomita kansalaisia kaikesta, mitä näkevät haitalliseksi Venäjän nykyhallinnolle

Finnish and Russian Civil Society Actors
Working Towards Common Global Goals
– In search of sustainable practices of
collaboration

Oma kokemus yhteistyöstä

- Julkaisu toukokuussa 2019
- Yhteistyö pietarilaisen järjestön kanssa
- Yhteistyö (oli?) mahdollista, mutta tärkeää tehdä venäläisen kumppanin ehdoin
- Epävirallisten yhteyksien tärkeys – onko enää mahdollista ylläpitää?

Kiitos!

anastasia.asikainen@gmail.com

Twitter: @MostNGOHelsinki